

Samovyšetrenie prsníkov ako dôležitá súčasť prevencie rakoviny prsníka u žien

Lucia Mazúchová, Simona Kelčíková, Erika Maskálová

Ústav pôrodnej asistencie, Univerzita Komenského v Bratislave, Jesseniova lekárska fakulta v Martine

Rakovina prsníka patrí medzi globálne problémy verejného zdravia. Včasná diagnostika ochorenia môže viesť k dobrej prognóze a vysokej miere prežitia. Je nevyhnutné šíriť kultúru prevencie, povedomia o význame skríningu počas celého života. Príspevok objasňuje samovyšetrenie prsníkov ako možnosť, ktorou by sa mohlo dosiahnuť včasné a ľahké rozpoznanie akýchkoľvek zmien na prsníku. Táto nákladovo efektívna, pohodlná, bezbolestná a neinvazívna skrínigová metóda sa preukázala ako významná pre včasnú detekciu rakoviny prsníka. V záujme včasnej prevencie rakoviny prsníka môžu významnú úlohu zohrať sestry a pôrodné asistentky vzdelávaním žien o samovyšetrení prsníkov.

Kľúčové slová: karcinóm prsníka, prevencia, samovyšetrenie, edukácia, sestra, pôrodná asistentka.

Breast self-examination as an important part of prevention of breast cancer in women

Breast cancer is a global public health problem. Early diagnosis of the disease can lead to a good prognosis and high survival rates. It is essential to spread a culture of prevention, awareness of the importance of screening throughout life. The paper explains breast self-examination as an option that could achieve early and easy detection of any breast changes. This cost-effective, convenient, painless and non-invasive screening method has proven to be significant for early detection of breast cancer. Nurses and midwives can play an important role in the early prevention of breast cancer by educating women about breast self-examination.

Key words: breast cancer, prevention, self-examination, education, nurse, midwife.

Úvod

Karcinóm prsníka je celosvetovo najčastejším zhubným nádorom u žien, ktorý postihuje viac ako 2 milióny žien na celom svete (1). Oficiálny dokument „Slovensko – Zdravotný profil krajiny 2021“ uvádza, že v roku 2021 pribudlo celkovo 13 509 novo diagnostikovaných žien na rakovinu a z toho až 23 % bola ženám diagnostikovaná rakovina prsníka (2). Frekvencia výskytu karcinómu prsníka stále stúpa (3) a predpokladá sa, že do roku 2050 vzrastie na približne 3,2 milióna nových prípadov ročne (1). Je príčinou ľudského utrpenia a predčasnej úmrtnosti žien (4). Spôsobuje

najväčší počet úmrtí súvisiacich s rakovinou u žien (5). Podľa Ministerstva zdravotníctva SR (6) mnoho žien je diagnostikovaných už s pokročilou rakovinou prsníka a v priemere 300 žien ročne na Slovensku zomiera zbytočne len preto, že nešli na preventívnu prehliadku, ktorá by odhalila ochorenie včas. Oneskorenie pri hľadaní liečby po diagnóze alebo vyhľadani lekárskej pomoci po objavení sa symptómov rakoviny prsníka znižuje úroveň úspešného výsledku liečby, a tým znižuje dĺžku prežitia.

Hoci je miera incidencie vyššia u žien starších ako 50 rokov, miera diagnostikovania rakoviny prsníka sa zvyšuje aj u mladých žien (1).

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest and financial disclosures:

None.

Funding/Support:

Príspevok podporila Vedecká grantová agentúra Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a SAV (číslo grantu VEGA 1/0286/22).

Cit. zkr: **Onkologie**. 2024;18(3):223-226

<https://doi.org/10.36290/xon.2024.043>

Článek přijat redakcí: 29. 1. 2024

Článek přijat k tisku: 4. 4. 2024

Mgr. Lucia Mazúchová, PhD.

lucia.mazuchova@uniba.sk